

רשומות

הצעות חוק

הכנסת

13 ביולי 2011

401

י"א בתמוז התשע"א

עמוד

הצעת חוק בתי דין רבניים (קיום פסקי דין של גירושין) (תיקון מס' 7) (הפעלת צו הגבלה), התשע"א-2011	220
הצעת חוק בתי דין רבניים (קיום פסקי דין של גירושין) (תיקון מס' 8) (מתן צווי הגבלה ופיקוח על יישום החלטות בית הדין), התשע"א-2011	222

הצעת חוק בתי דין רבניים (קיום פסקי דין של גירושין) (תיקון מס' 7) (הפעלת צו הגבלה), התשע"א-2011*

1. תיקון סעיף 4 בחוק בתי דין רבניים (קיום פסקי דין של גירושין), התשנ"ה-1995 (להלן - החוק העיקרי), בסעיף 4 -
- (1) בכותרת השוליים, במקום "הדיון" יבוא "המועד לסידור גט והדיון";
- (2) במקום סעיף קטן (א) יבוא:
- "(א) ניתן פסק דין כאמור בסעיף 1, יקבע בית הדין הרבני מועד לסידור גט בתוך שלושים ימים מיום מתן פסק הדין, וכן יקבע מועד לדיון במתן צו הגבלה בתום שלושים ימים ולא יאוחר מ-45 ימים מיום מתן פסק הדין, אם פסק הדין לא יקום; לא קיום פסק הדין, ידון בית הדין במתן צו הגבלה במועד שנקבע כאמור.
- (א1) לא יינתן צו הגבלה אלא לאחר שניתנה ההודמנות, בתוך שלושים ימים מיום הדיון במתן צו הגבלה, לכל בעל דין ולמי שלדעת בית הדין הרבני עלול להיפגע מהצו, להשמיע טענותיו.
- (א2) החליט בית הדין הרבני ליתן צו הגבלה, יינתן הצו לא יאוחר מ-15 ימים מיום הדיון שבו הושמעו טענות לעניין הצו; צו ההגבלה ייכנס לתוקף עם נתינתו על ידי בית הדין";
- (3) בסעיף קטן (ג), המילים "בכל עת" - יימחקו, ואחרי "לשנות צו הגבלה שנתן" יבוא "אם ראה שבשל נסיבותיו המיוחדות של המקרה מן הראוי לדחות את מועד מתן צו ההגבלה או לשנות צו הגבלה שניתן";

ד ב ר י ה ס ב ר

- לא אחד מהצדדים פונה אל בית הדין בבקשה להמשך טיפול, על המזכירות לעקוב ולהביא את העניין בפני בית הדין למתן החלטה בהתאם (דוח מבקר המדינה לשנת 2007, עמ' 969).
- סעיף 4(א) לחוק כנוסחו היום קובע כי "עם תום שלושים ימים מיום מתן פסק הדין, ידון בית הדין הרבני במתן צו הגבלה; לא יינתן צו הגבלה אלא לאחר שניתנה ההודמנות, לכל בעל דין ולמי שלדעת בית הדין עלול להיפגע ממנו, להשמיע טענותיו".
- מוצע לקבוע חובה לקיים דיון במתן צו הגבלה בחלוף שלושים ימים מיום מתן פסק הדין, אך לא מאוחר מ-45 ימים מאותו מועד. עוד מוצע לקבוע כי במועד מתן פסק הדין לגירושין יורה בית הדין על קביעת מועד לסידור גט וכן יקבע מועד לדיון במתן צו הגבלה אם פסק הדין לא יקום (סעיף קטן (א) המוצע). ההוראה בדבר חובת השימוע תיוותר על כנה, והיא קבועה בסעיף קטן (א1) המוצע.
- חוק בתי דין רבניים (קיום פסקי דין של גירושין), התשנ"ה-1995 (להלן - החוק), קובע כי לאחר מתן פסק דין לגירושין יקיים בית הדין הרבני (להלן - בית הדין) דיון בעניין צו הגבלה כדי להביא לקיום פסק הדין, זאת, באמצעות מתן צו הגבלה נגד סרבן גט או סרבנית גט.
- צו כאמור יכול לקבוע הגבלות על זכויות המנויות בחוק, כגון יציאה מן הארץ, עיסוק במשרה על פי דין, החזקת חשבון בנק והגבלתה של חירות בדרך של מאסר כפייה.
- בדוחות מבקר המדינה לשנת 2003 (דוח מס' 554, מיום 5 במאי 2004) ולשנת 2007 (דוח מס' 558, מיום 20 במאי 2008), צוין שלבתי הדין הרבניים חסר מנגנון שיאפשר להם ליוזם מתן צווים לקיום פסקי דין של גירושין, אף על פי שנתונה להם הסמכות לכך בחוק. כמו כן, העיר מבקר המדינה כי לאחר שבית הדין נתן פסק דין, על מזכירות בית הדין לקבוע מועד לסידור גט סמוך עד כמה שניתן למועד פסק הדין וכי אין לדחות את קביעת המועד ללא תאריך. עוד המליץ מבקר המדינה כי אם אף

* הצעת חוק מס' 7/ 3095/18; הועברה לוועדה ביום כ"א באייר התשע"א (25 במאי 2011).

¹ ס"ח התשנ"ה, עמ' 139; התשס"ז, עמ' 460.

(4) סעיף קטן (ד) - בטל.

הוספת סעיף 4א

2. אחרי סעיף 4 לחוק העיקרי יבוא:

”ערעור”
4א. הוגש ערעור על פסק הדין או על צו ההגבלה, רשאי בית הדין הרבני הגדול להורות על עיכוב ביצוע צו ההגבלה עד להכרעה בערעור; בית הדין הרבני הגדול ידון בערעור בתוך שלושים ימים ממועד הגשתו; החלטת בית הדין הרבני הגדול תינתן בתוך תשעים ימים ממועד הדיון בערעור.”

תחילה

3. תחילתו של חוק זה שלושה חודשים מיום פרסומו.

ד ב ר י ה ס ב ר

בעת הכנת הצעת החוק לקריאה השנייה ולקריאה השלישית תבחן ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת את האפשרות לקבוע בחוק פרקי זמן קצובים שבהם יידרש בית הדין לדון במתן צו הגבלה או בשינוי של צו הגבלה עד לפקיעת הנישואין. כמו כן, תדון הוועדה באפשרות לקבוע הוראת מעקב אחר יישום החוק, ולפיה תדווח הנהלת בתי הדין הרבניים לוועדה על מספר התיקים שבהם הורה בית הדין על מתן גט וקבלת גט, מספר הדיונים שהתקיימו לעניין מתן צו הגבלה, פרקי הזמן שחלפו בין מועד מתן פסק הדין ועד מתן צו הגבלה ומספר צווי ההגבלה שניתנו וסוגיהם.

כמו כן, מוצע לקבוע כי בבוא בית הדין ליתן צו הגבלה, הצו יינתן לא יאוחר מ-15 ימים מיום הדיון במתן הצו וייכנס לתוקף מרגע שניתן (סעיף קטן (2א) המוצע).

סעיף 4(ד) לחוק קובע: ”הוגש ערעור על פסק הדין או על צו ההגבלה, רשאי בית הדין הרבני הגדול להורות על עיכוב ביצוע צו ההגבלה עד להכרעה בערעור.” מוצע להעביר הוראה זו לסעיף נפרד וכן לקבוע כי בית הדין הרבני הגדול ידון בערעור שהוגש על פסק הדין או על צו ההגבלה בתוך שלושים ימים ממועד הגשתו וכי החלטת בית הדין תינתן בתוך תשעים ימים ממועד הדיון בערעור.

חבר הכנסת עתניאל שנלר

הצעת חוק בתי דין רבניים (קיום פסקי דין של גירושין) (תיקון מס' 8) (מתן צווי הגבלה ופיקוח על יישום החלטות בית הדין), התשע"א-2011*

- תיקון סעיף 4 1. בחוק בתי דין רבניים (קיום פסקי דין של גירושין), התשנ"ה-1995 (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 4 –
- (1) בסעיף קטן (א), במקום הרישה עד המילים "במתן צו הגבלה" יבוא "ניתן פסק דין כאמור בסעיף 1, יורה בית הדין על קביעת מועד לסידור גט בתוך שלושים ימים מיום מתן פסק הדין ויידע את הצדדים בכתב או בעל-פה בדבר סמכותו להטיל צווי הגבלה אם פסק הדין לא יקיים";
- (2) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:
- "(א) חלפו שלושים ימים מיום מתן פסק דין ועקב סירוב הנתבע לא סודר הגט במועד שנקבע כאמור בסעיף קטן (א), ידון בית הדין במתן צו הגבלה, לרבות מתן צו הגבלה נוסף או אחר, הקובע הגבלה חמורה יותר כלפי מי שסירב ליתן או לקבל גט.
- הוספת סעיף 4א 2. אחרי סעיף 4 לחוק העיקרי יבוא:
- "פיקוח ומעקב 4א. בהנהלת בתי הדין הרבניים תוקם מערכת שתאפשר פיקוח, בקרה ומעקב אחר קיום פסקי דין לגירושין ואחר מתן צווי הגבלה, אכיפתם ויישומם."
- תחילה 3. תחילתו של חוק זה תשעה חודשים מיום פרסומו.

ד ב ר י ה ס ב ר

המדינה כי אם אף לא אחד מהצדדים פונה אל בית הדין בבקשה להמשיך טיפול, על המזכירות לעקוב ולהביא את העניין בפני בית הדין למתן החלטה בהתאם (דוח מבקר המדינה לשנת 2007, עמ' 969).

לפיכך, מוצע לקבוע כי במועד מתן פסק דין של גירושין יורה בית הדין על קביעת מועד לסידור גט ויידע את הצדדים בדבר קיום דיון במתן צו הגבלה אם פסק הדין לא יקיים (סעיף 1). עוד מוצע להדגיש כי אם חלפו שלושים ימים מיום מתן פסק דין והגט לא סודר בגלל סרבנות אחד הצדדים, ידון בית הדין במתן צו הגבלה, לרבות מתן צו הגבלה נוסף או אחר, הקובע הגבלה חמורה יותר כלפי מי שנגדו יכול להינתן הצו (סעיף 2).

כמו כן, כיום קובע סעיף 4(א) כי "עם תום שלושים ימים מיום מתן פסק הדין, ידון בית הדין הרבני במתן צו הגבלה...". ואולם, דיון זה אינו מתבצע כיום דרך קבע, בין היתר בשל העדר מנגנון במערך בתי הדין המאפשר מעקב אחר קיום פסקי הדין של גירושין ואחר יישום צווי ההגבלה ואכיפתם. מוצע להוסיף את סעיף 4 לחוק ולקבוע בו חובה להקים מערכת מעקב ופיקוח לעניין זה (סעיף 2).

חוק בתי הדין הרבניים (קיום פסקי דין של גירושין), התשנ"ה-1995 (להלן – החוק), קובע כי לאחר מתן פסק דין לגירושין יקיים בית הדין הרבני (להלן – בית הדין) דיון בעניין צו הגבלה נגד סרבן גט או סרבנית גט. סמכות זו נועדה ליתן בידי בית הדין כלים יעילים לאכיפת פסקי הדין המורים על גירושין.

צווי הגבלה יכולים לקבוע הגבלות על זכויות המנויות בחוק, כגון יציאה מן הארץ, עיסוק במשרה על פי דין, החזקת חשבון בנק והגבלתה של חירות בדרך של מאסר כפייה.

בדוחות מבקר המדינה לשנת 2003 (דוח מס' 354, מיום 5 במאי 2004) ולשנת 2007 (דוח מס' 358, מיום 20 במאי 2008), צוין כי מזכירות בתי הדין הרבניים אינן עורכות מעקב כדי לוודא שפסקי הדין של גירושין מקוימים, וכי חסר מנגנון שיאפשר לבתי הדין ליזום מתן צווים לקיום פסקי דין כאמור, אף שנתונה להם סמכות לכך בחוק. כמו כן, מבקר המדינה העיר כי לאחר שבית הדין נתן פסק דין, על מזכירות בית הדין לקבוע מועד סידור גט סמוך עד כמה שניתן למועד פסק הדין, וכי אין לדחות את קביעת המועד לסידור גט ללא תאריך. עוד המליץ מבקר

חבר הכנסת זבולון אורלב

* הצעת חוק מס' 2636/18/פ; הועברה לוועדה ביום י"ג בסיוון התשע"א (15 ביוני 2011).
1 ס"ח התשנ"ה, עמ' 139; התשס"ז, עמ' 460.